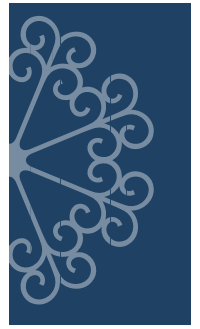

בית מזרחי

גיליון שבועי
לתלמידי, בוגרי
וידידי ישיבת מיר

349

פרשת לך לך

זמני כניסת ויציאת השבת

*★	Ⓜ	
17:28	16:16	ירושלים
17:28	16:32	בני ברק
18:00	16:51	ציריך
17:50	16:23	וינה
18:09	17:00	אנטוורפן
18:19	17:04	פריז
17:24	16:23	לונדון

דבר הישיבה

הדינר הראשון בארה"ב

בדינר הראשון שערכה הישיבה בארה"ב, לאחר שנתמנה מרן הגרנ"צ פינקל זצ"ל לראש הישיבה, כבר ניכר היה שאינו בקו הבריאות.

עשו לו היכרות עם הנדיבים שהגיעו לדינה, והוא דיבר בפניהם בשפה פשוטה, על מצוות לימוד התורה והנחיצות של כל אחד שיהיה בה חלק. לאחר מכן הסביר עד כמה זקוקה הישיבה לעזרתם של נדיבי עם, כדי להחזיק את המוסדות, ואף להרחיב ולבסס את הישיבה ואת עולם התורה בארץ הקודש.

למרות שאותם נדיבים לא הכירו את רבינו עד לאותו יום, הוא הצליח לכבוש את ליבם, הם נשבו בקסמו, נקשרו אליו בלב ונפש ופתחו את ליבם וכיסם להחזקת הישיבה.

לימים סיפר אחד התורמים, שלאחר אותה פגישה עם רבינו, הוא יצא מהחדר, ופרץ בבכי. הוא כל כך התרגש כששמע את דבריו היוצאים מן הלב של רבינו, וחש בכנות כוונתו העמוקה, שאכן משאלתו האמיתית ומשאת חייו היא הרחבת גבולות התורה והקמת דור העתיד של עמלי התורה, מאז החליט אותו נדיב לעמוד לימינו של רבינו בכל כוחו. ואכן, במסעותיו של רבינו לפתחי נדיבים נפגשו מלואי בתופעה שחזרה על עצמה שוב ושוב וכל נדיב שאליו הגיעו, התבטא שהוא מצטער שרק עכשיו הוא מכיר את רבינו, את פעלו ואת שלל מעלותיו, וממהיום והלאה יעמוד לימינו בכל אשר יוכל.

מספר גיסו הגאון רבי בנימין קרליבך. "במסעו הראשון של רבינו לארה"ב נפגשנו עם אחד הנגידים הנודעים בארה"ב, שבאותם ימים היה מהמפורסמים ביותר, והיה צורך במאמצים רבים לפגוש אותו. רבינו דיבר אתו כדרכו על

המשך בעמ' 5 <

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה" (מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל ממיר)

נא להמשיך ולהרבות בתפילה עבור מורנו המשגיח רבי אהרן דוד בן צביה לאה לרפו"ש

מתורת רבותינו

להיות טוב 'לכל' אחד ולא 'עם' כל אחד

וישמע אברהם כי נשבה אחיו (יד, ז).

דרך הנהגת אברהם עם לוט. כאשר הנידון היה סכנה רוחנית לאברהם אבינו ולבני ביתו, לא היו בכך כל ויתור או פשרה, והוא אומר ללוט בתקיפות: "הפרד נא מעלי". אף שבוודאי לקח אברהם בחשבון את הירידה הרוחנית שתיגרם ללוט בהיפרדו והתנתקותו ממנו, לא היה מקום לויתורים.

אבל במקום שלא היה כל חשש להשפעה שלילית, הרי אברהם 'איש החסד' מוסר נפשו להצלת בו אחיו.

יד יחזקאל

הנהגת אברהם עם לוט נראית לכאורה כסותרת מצד אחד, אברהם אבינו, איש החסד שהיה מקרב ומאכיל ומשקה כל עובר אורה, דוחה ומרחיק מעליו את לוט באומרו לו "הפרד נא מעלי". ומנגד כאשר הוא שומע כי לוט נמצא בסכנה, מפקיר אברהם את עצמו ומסכן עצמו להצילו.

אומר על כך המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: הרמב"ם כותב בצוואתו לבנו בזה הלשון: "להיות עבד לקרובים אבל רק בגוף ולא בנפש" - זו היתה

תכלית כור הברזל במצרים - להתחנך לעבדות

ידוע תדע כי גר יהיה זרעך (טו, יג).

הוא הראה בכך שחסרה לו שלמות העבדות. מסיבה זו, הוצרכו בניו להתחנך ככור ההיתוך של עבדות מצרים, ולהתייחס בעבודת פרך. עבודה, אשר לימדה את בני ישראל, שלעבד אין אפילו זכות לשאול.

כל עבודתם במצרים היתה ללא תועלת כלל, רק על מנת לענותם, כמבואר (סוטה דף יא ע"א): "את פיתום ואת רעמסס". רב ושמואל, רב אמה: "פיתום שמה, ולמה נקרא שמה רעמסס, שראשון ראשון מתרוסס". וחד אמה: רעמסס שמה, ולמה נקרא פיתום? שראשון ראשון פי תהום בולעו". היינו: כל עבודתם היתה לריק, ובכל זאת, כעבדים הם לא יכלו למחות על כך, משום שעבד חייב לעשות את רצון אדוניו. כך גם העבדות לבורא, היא מחייבת התבטלות מלאה לרצונו של המצווה, רק משום שזה רצונו יתברך.

כניב אדם - עבד נאמן (עמ' 130) <

אברהם אבינו שאל את הקב"ה (פסוק ח): "במה אדע כי אירשנה"? והוא נענה: "ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדם ועינו אותם ארבע מאות שנה" (שם, יג), פירושו רבותינו (נדרים דף ל"ב ע"א), שהתשובה "כי גר יהיה זרעך" וגו' היא עונש על השאלה: "במה אדע"?

וצריך ביאור, מדוע נענש אברהם אבינו על שאלתו זו? הרי נאמר במדרש (בראשית רבה פרשה מד): "ויאמר אלקים, במה אדע" רבי חייא בר' חנינא אמה: לא כקורא תגר, אלא אמר לו, באיזה זכות? אם כן למה נענש על כך?

אלא אמר מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, יש ללמוד מכאן, עד כמה עבדות מחייבת, עבד אינו שואל, הוא חייב לקבל את דברי האדון כמו שהם. לפיכך, אפילו כאשר שאל אברהם: באיזה זכות יירשנה,

קבוצה
קבוצה
קבוצה

בְּכָל לְבָבְךָ

הבו נתיב צדיק את ליבו ליהודה,
הבו נתיב צדיק את ליבו למשכן כל המליד
ביתנים את ליבם למשכן משוש חיוו

הותמים על הוראת קבע

ושותפים בחוריהם של אלפי עמלי התורה בישיבת מיר

02-5410933

ביום חמישי הקדוש, יום הוצאתו של משה ממצרים, ישיבת מיר תלמידיהם יתחברו ליהודה ולמשכן כל המליד, וישתתפו בהוצאתו של אלפי עמלי התורה בישיבת מיר.

ויתר על סנדקאות כדי שלא לצער יהודי

ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר (ז, יב).

ביום י"ד מנ"א תרצ"א התמלא הבית אורה בביתו של מרן המשגיח הגה"צ רבי חיים זאב פינקל זצ"ל בלידת בנו בכורו - מורינו ראש הישיבה הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל, כאשר עמד להכניס את בנו בבריתו של אברהם אבינו כיבד רבי חיים זאב את זודו הגה"צ רבי אברהם שמואל פינקל זצ"ל בסנדקאות, רבי שמואל כבר היה עטור בטלית ותפילין ונכון היה לגשת אל מקום הברית.

הס הושלך באולם כשהמוהל הכריז "קוואטער" ונקב בשמו של אחד הנוכחים, אורח שהגיע מגרמניה וכובד לכהן בתור קוואטער בברית.

רבי שמואל הבין מיד, ממקום עומדו רמז, באצילות האופיינית לו, שלא להגיב כלום. הילד הובא אל ברכי הסנדק, ורבי אברהם שמואל פרש לצדדים כדי לחלוץ את תפיליו...

לימים התבטא מורינו רה"י רבי אריה ואמה: "הרבה תרים אחרי צדיק או אדם גדול שימש כסנדק, אבל אצל אבי זצ"ל ודודו רבי אברהם שמואל, אצלם החשיבות שלא לצער יהודי היתה גדולה מכל ענין", ואכן תכונה זו בלטה אצל רבי אריה כל ימיו.

נתיבות המוסר (עמ' קס"ב)

האורח עקר את רגליו, ולתדהמת כל הנוכחים החל לצעוד בכיוון אחר לגמרי, בהשתוממות עקבו כמה עשרות זוגות עינים תמהות אחר צעדיו של האורח, אשר רגליו נשאו אותו כמו מתוך טבעיות לכס הסנדקאות... רגע ושנים עברו והאורח כבר יושב בנוח על כסאו כשהוא מחכה לרך הנולד שצריך להגיע...

המבוכה היתה גדולה, מה עושים במצב כזה, יודעי דבר ידעו להסביר כי בין יהודי מדינת אשכנז מכונה הסנדק בשם "קוואטער", ויש אומרים כי הכינוי קוואטער מקורו מן המילה "כפאטער" היינו: כאב. החידה נפתרה אך המבוכה היתה בעיצומה.

אמונה פשוטה - ממצות מילה

ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר (ז, יב).

שח המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: בקלם היו מתפעלים מאד ללמוד אמונה ממצות ברית מילה. דהנה נולד ילד רך וקטן, אמו אף מפחדת לנגוע בו מחמת עדינותו, וכל נגיעה בו נעשית בעדינות ובהירות יתרה פן יכאב לו או פן

יפגע לו איזה אבה, והנה ביום השמיני לחייו נצטוונו ליטלו ולחתוך ממנו ערלתו ללא הרדמה, היתכן שיעלה על דעת אנוש שזו מצוה אנושית?! איזה אדם יקום ויעלה בדעתו ציווי כזה? הלא ירגמוהו כל אנשי העולם על שגעונו... והיאך אם כן כל ישראל

ביום דרך (מאמר 1)

מבאר רבותינו

לרגל היארציית של מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל

י"א חשוון תשע"ב | ט' שנים לפטירתו

הצצה זעירה לאורחות חייו של מרן רה"י על הנאתו לשמח את הזולת ולהקנות לו הרגשה טובה

ונדרש ממנו מאמץ רב מאוד להתנייד ממקום למקום, בכל אופן השתדל לחזור, למרות שהיה מחוסר כח לגמרי, והיה תמיד אומר בפשיטות "הרי בעל השמחה ביקש, ומן הסתם ישמח שנחזור לכן נעשה מאמצים גדולים לחזור..."

אחד מבוגרי הישיבה סיפר, שנצרך פעם להמלצות מגדולי ישראל שיכתבו בהמלצה שהם מכירים אותו וכך יוכלו אנשים לעזור לו. הוא ביקש מרבותיו ונענה. וכשביקש ממרן רה"י זצ"ל המלצה, עשה זאת בלב כבד, ביודעו עד כמה הרב עסוק בניהול הרוחני והגשמי של ממלכת התורה, ואין לו את הזמן להתעסק בעניינים מסוג זה, אולם היות והדבר נצרך לו ביקש.

לבסוף נהג עמו רבינו כאדם שיש לו את כל הזמן שבעולם, הוא ישב מיד וכתב לו טיוטה, הראה לו ושאלו האם הנוסח מתאים לצרכיו, והאם יש לו הערה מסוימת על הנכתב, רק כשהתברר לו שהכל מוצא חן בעיניו, התיישב לכתוב את המכתב.

בדומה לסיפור הזה, סיפרו כמה אנשים שכאשר ביקשו מהרב שיפעיל את השפעתו במקומות שונים, אם ראה שהוא אכן יכול לעזור, עשה זאת תיכף

הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל

מרן רה"י הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל היתה לו הנאה צרופה ומיוחדת לשמח את הזולת, ולהקנות לו הרגשה טובה. לדוגמא, מצוי היה שנזדמנו לביתו או לסוכתו שני מבקרים שהכירו היטב אחד את השני, ולמרות זאת היה מציג את הנכנס לפני רעהו או לפני כל היושבים, ושואלם האם אתם מכירים את הרב פלוני אלמוני, ונהנה מאוד לשמוע מהיושבים שבחים אחד על השני.

סיפר הגאון רבי מיכל זילבר שליט"א, שפעם ראה אותו רבינו רה"י ברחוב העיר, בצידי השני של הכביש, כשהוא צועד לקראתו, ולמרות חולשתו הגדולה ומחלתו הטריח עצמו, וחצה את הכביש לדבר איתו. הוא היה בטוח שרבינו רוצה לדבר איתו משהו דחוף, אם הוא כל כך טורח... כשהגיע אמר לו "רק רציתי לומר לך שהנכד שלך שלומד בישיבה הוא תלמיד מצויין, ועולה ומתעלה כל הזמן".

לא אחת כשהיה מסדר קידושין, נאלץ ללכת מיד לאחר החופה כדי להספיק לסדר קידושין בחתונה נוספת, לפעמים בעיר אחרת. כמה פעמים קרה שלבעל השמחה היה אכפת, שרבינו ישוב לשמוח איתו בהמשך הערב. ורבינו שהיה חולה וחלוש,

לימודו בישיבה, פגש את אחד מתלמידי הישיבה, תושב חו"ל, שגר לא הרחק מביתו. לאחר שבירכו בברכת 'שבת שלום', שאלו היכן הוא אוכל את סעודת השבת, ענה התלמיד: "בבית". רבינו בחושיו המחודדים נראה שהוא הבחין שמשוהו בתשובתו לא ברור, וחזר ושאל שוב ואז סיפר התלמיד שפלטת השבת עליה היה החמין לסעודת הבוקה, כבתה. ולכן יאכלו את סעודת שבת בלי חמין. מיד ביקשו רבינו ללכת לביתו ולקרוא לרעייתו לסעוד על שולחנו את סעודת שבת בבוקה. אמר לו התלמיד שהוא מעריך שאשתו תסרב להזמנה, שכן תחוש יראת כבוד לסעוד בבית ראש הישיבה, אולם מרה"י לא הבין ואמר לו: "לשם מה ברא הקדוש ברוך הוא שכנים?".

גיסו של רבינו סיפר, שפעם הוצרך לטוס לארה"ב וילדיו נשארו בבית רבינו, וסיפורו הילדים שכשחזר מהישיבה, רצה לשמחם ולתת להם להרגיש בבית, עשה להם מעגל ורקד ושר איתם.

לא רק לבני הישיבה היה הבית מוקד של חסד, אלא גם לאנשים שאינם קשורים לישיבה. בנות בעלות תשובה מסמינר לעולי רוסיה היו קבועות על שולחנו, לכמה מהן דאג ואף השיאן עם בני תורה. במשך השנים אירעו כמה פעמים שילדים שלא היה להם היכן לשהות, התגוררו בביתו תקופות ממושכות. היה מוסד בירושלים, שכמה פעמים בנות שלא מצאו את מקומן בפנימיה באו לביתו, שם הן זכו ליחס חם.

אגב, פעם הזמין את אחד מבני הישיבה לסעוד על שולחנו. במהלך הסעודה הבחין שאותו תלמיד לא אוכל, כנראה מחמת בושה. פנה אליו מרה"י וסיפר לו שאצל חמיו אירע פעם שהתארח יהודי, והנה הוא מבחין שאינו אוכל עם כולם. וגם כשהאיצו בו בעדינות לא אכל. הבין חמיו שאותו יהודי מגיע ממחוזות עם מנהגי אכילה שונים ממקומותינו, הניח המזלג והסכין בצד והחל אוכל בידיו, רק אז החל אותו יהודי לאכול. סיים הרב פינקל את סיפורו ואמר לו: "אצלך הרי אין לי צורך לאכול ביד, כדי שתאכל!".

(מתוך הספר 'ובכל נפשך')

על מנת לעשות, מספיקים בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות".

אנשים מסכנים וחלכאים היו מגיעים לפרוק את מועקותיהם. ויכול היה לשבת שעות ארוכות, לשמוע בתשומת לב ובהקשבה את דבריו של אדם שבו, ואף כאשר לפעמים ברור היה שמדובר באדם שלא יכול היה לעזור לו במצבו, והעזרה היא עצם הסבלנות לשבת ולשמוע את אשר על ליבו, גם אז ישב ושמע עד שהלה סיים את דבריו, כשהוא משרה אווירה של רוגע והנאה מביקורו. לא אחת שאל אותו אם הוא מעוניין בשתיה קרה או חמה, וניגש להביא לו. אולם בו ברגע שהלה סיים ויצא מפתח הבית שמח וטוב לב, נשאב רבינו בחזרה אל הלימוד.

פעם בעיצומה של שמחה, החל אדם שאינו בריא בנפשו לדרוש. דרשתו התארכה והתארכה וכמוכן שאף אחד לא האזין לדבריו. אך רבינו היה היחיד שישב בכובד ראש והקשיב לדרשה. ולאחר שהלה סיים אף ניגש להודות לו על דבריו.

פעם הגיע אליו גר צדק לאחר שהתגייר וקירב אותו מאד ואמר לו: "מהיום אני האבא והאמא שלך".

לשם מה נבראו השכנים?

ביתו של רבינו היה מוקד להכנסת אורחים. פעמים רבות ישנו בחורים מהישיבה בבית, לפעמים תקופות קצרות ולפעמים תקופות יותר ארוכות. אחד התלמידים שעשה עליה לארץ ישראל והגיע עם כל משפחתו מארה"ב תוך כדי קשיים רבים ובהקרבה מיוחדת של אשתו, נכנס אליו עם רעייתו להגיד שלום. רבינו שיבח מאד את הקרבתם לבא ארצה, וברצותו לגרום להם הרגשה נעימה, ובידעו שאין להם קרובים בארץ, אמר להם שביטו פתוח בפניהם תמיד, ואם פעם יחסר להם משהו, אפילו כוס סוכר שיבואו לביתו.

תלמיד אחר שמוצאו מחו"ל סיפר פעם לרבינו, שהם סובלים מבדידות היות וכל משפחתם וידידיהם מתגוררים בחו"ל. ענה לו מרן רה"י בפשטות: "אנחנו נהיה חברים שלכם!".

פעם כשחזר בשבת בבוקר מהתפילה ומסדרי

ומיד בלי דחיות, באומרו, "הנה הטלפון תקשר למי שברצונך שאדבר עמו ואעשה זאת מיד".

נתינה ללא גבולות

כח הנתינה שלו היה ללא גבולות. ילד בן שבע שהחל ללמוד חומש בתלמוד תורה, ביקש מאביו שברצונו ללמוד בחברותא עם מרן הר"י. האב התבייש לבקש כזה דבר ואמר לבנו שיכתוב מכתב לראש הישיבה, והוא אכן עשה זאת. הוא כתב שהיות והחל עתה ללמוד חומש בראשית בתלמוד תורה, הוא מבקש ללמוד בחברותא עם ראש הישיבה... רבינו קיבל את המכתב, ומיד נטל עטו ורשם על המכתב שלש מילים - 'ללמד בחברותא, להתראות...! ואכן, יומיים לאחר מכן כשהגיעה השבת לאחר סעודת שבת, דפק הילד בביתו, הרבנית פתחה וקיבלה את פניו, והרב למד איתו בחברותא כבקשתו, כך למדו כמה שבתות...

אחד התלמידים נכנס לבקר את רבינו עם בנו, באותה שעה שכב על הספה חלוש ומיוסר. שאל הבן את אביו למה ראש הישיבה שוכב על הספה. מששמע זאת רה"י, מיד אצר את כוחו והתיישב, חיך ואמר לילד: "הנה אני יושב!".

בליל שבת בעת שעברו לפניו לאמירת 'שבת שלום' בישיבת מיר שבעיר מודיעין עילית, אמר ילד קטן לאבא שלו: "תראה איך שראש הישיבה אוהב אותי, עד כמה הוא שמח שבאתי להגיד לו 'שבת שלום', כי לבחורים הוא לא נותן יד, ורק לילדים הוא נותן יד".

פעם נכנס אליו ילד בחול המועד וביקש ממנו ברכה, אמר לו הרב בענוותנות: "תברך אתה אותי", הילד לא הבין חכמות וביקר את הרב בתמימות: "שראש הישיבה יהיה תלמיד חכם וצדיק גדול", הרב שמח וענה "אמן" בקול גדול. הרב שמח, והילד שמח עוד יותר, הוא נתן לראש ישיבה ברכה והוא ענה אמן...

חומל על אביונים

למרות עיסוקיו הרבים, מסירותו וחסדיו העצומים עם בני הישיבה, היה מקדיש מזמנו עבור אנשים שנזקקו לכך, נתקיימו בו דברי המשנה "כל הלומד

ריעה מרתקת על מסירות נפשו של מרן רה"י בהתרמת נדיבי עם למען ישיבתנו הק'

הגיב רבינו ואמר: "לא פעם חשבת, הלא אני איני יכול כראשי מוסדות אחרים לתכנן את נסיעותי לפרטי פרטים, ולמרות זאת אני מרגיש סיעתא דשמיא מיוחדת בנסיעותי, ולמה זה כך? אלא, שכשאחד הולך לפי תכנית מסודרת, והוא יודע מראש כיצד "הוא" יצליח בתכניתו, אזי זו תכנית "שלו" והצלחתו נתונה בספק. לעומת זאת, לי הלא לא יכולה להיות תכנית ברורה, אני הרי לא יכול לזוז, לכן, אני בא לפה בידיעה ש"אני" לא עושה כלום, הכל עבור רבש"ע, אני זורק את עצמי במסירות נפש למען התורה. ואז הרבש"ע פותח את הצינורות שלו ללא גבול".

וכאן הגיע לתשובתו: "גם אתה, אל תתחשב בכל הקשיים, אם תצליח ללמוד הכל, אלא תשליך את עצמך, על כל מה שהחלטת שאתה רוצה להספיק

תמיד הצליח מעל ומעבר משאו ומתנו בענין תורה ולומדיה. כל עצמותיו אמרו אהבת תורה, כל תנועה, כל ישותו ביטאה ביטול גמור לתורת ד'. יותר משהיה גדול מחזיקי התורה, היה גדול מְחַזְקֶיהָ. הצצה נדירה לגישתו של מרן הגרנ"צ פינקל זצ"ל לנושא איסוף התרומות, ניתן לקבל באמצעות דברים שהביע בשיחה אישית עם ידיד הישיבה הרב נחום שטילרמן. היה זה כאשר רבי נחום התייעץ איתו לגבי קבלה טובה שקיבל על עצמו, לעזוב את כל עסקיו ולהקדיש את כל זמנו ללימוד התורה. הוא תיכנן לבנות לעצמו מסגרת של לימוד ש"ס בבלי, משניות ועוד. הוא התייעץ עם רבינו על כך, ושאל אם כדאי לו לתכנן תכנית רבת היקף כזו והאם יש סיכוי שהיא תצליח.

ל שום מה נגזר על ראשי הישיבות דורות האחרונים לכתת רגליהם ממקום למקום באיסוף כספים למען ישיבותיהם? הלא הקב"ה יכול לדאוג לתורה גם בלי זה? כך שואל הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א, ומשיב: 'אין זאת, אלא כדי להזמין יהודים של צורה אל מעונם של בעלי בתים וע"ז תרבה אהבת התורה בישראל!'

זכה מרן רה"י הגרנ"צ בכל מסעותיו להרבות כבוד שמים באופן בלתי נתפס.

יהודי התפוצות שנתודעו אליו במסעותיו, התפעלו ונשתוממו מדמותו המיוסרת בגוף מחד, והיוקדת באש להבה בכל מה שקשור לתורה. אולי לא בכל מקום הצליחה המגבית עבור הישיבה, אך

- על הקב"ה, והוא כבר יעזור לך".

הזכות לנסוע למען התורה

נסיעותיו של רבינו היו מעל דרך הטבע. החל מהטיסות עצמן, כאשר עצם הכניסה למטוס וכל תנאיו היו קשים מאד, ובפרט בטיסות הארוכות לארה"ב שארוכות שעות ארוכות מאד, פרטים שלא התאימו למחלתו ובניסיון ניסים עברו את הטיסה בשלום. נוסעים זרים ודיילים היו שואלים לא אחת את מלווייו של רבינו, איך אתם מטלטלים אדם חולה כל כך במטוס למטרת איסוף כספים לשיבה, וכי אינכם יכולים לנסוע בעצמכם? רבינו היה שומע את השאלה ומחייך ואומר למלווי: איך נוכל להסביר להם דבר שהם לא יוכלו להבין לעולם, מהו גודל הזכות לנסוע עבור התורה.

נס נוסף: רופאו האישי של רבינו, ד"ר אדלר, התפעל מכך שבדרך הטבע אדם מבוגר שנוסע פעמים כה רבות במטוס ואינו זז כל הטיסה, מופיעה אצלו "שושנה" ברגל, אך אצל רבינו, למרות טיסותיו הרבות, רק פעם אחת בחייו לקה בשושנה.

עצם השהות בחו"ל, ההיטלטלות מפגישה לפגישה, כל תורם בשעות שלו ובתנאים שלו, היו קשים מאד. בשנים האחרונות שכרה הישיבה טנדר מיוחד שנראה כמו דירה קטנה, שעליו היה ציוד רפואי, רבינו היה שוכב על מיטה כששמיעה פרוסה עליו, והיה נוסע לאזור מסויים והיו נכנסים אליו נדיב אחרי נדיב, וגם עמך ישראל באו ליטול עצה וברכה. כך היו משוחחים איתו שעות ארוכות. לאחר מכן המשיך לאזור אחר, ושוב חזר על עצמו המחזה מחדש. מראה זה לא היה מובן לעין השכלית, כיצד רבינו מתרוצץ במצבו ממקום למקום. הנהגה הגוי שהסיע את רבינו, אמר פעם לסובבים: "האם התלמידים בארץ יודעים, מה הזקן הזה עושה בשבילם?"

מלבד הקושי הגדול במאמצים הפיזיים של מסעות אלו, ההקרבה הגדולה ביותר של רבינו היתה בכך שצריך היה לעזוב את השיעורים, החברות והחברויות, תמצית חייו, ולהתרוצץ שעות ארוכות בלי לפתוח ספר, ולהסתפק בכך שחושב בלימוד את כל זה הקדיש למען ריבוי התורה. רבינו היה חוזר בשעות הלילה מאסיפת כספים, ובכוחות לא לו היה פותח דף גמרא ומתחיל ללמוד עד כלות הכוחות.

מתוך חרדה עמוקה לבריאותו ניסו בני המשפחה והמקורבים תמיד להניאו מלנסוע, אולם כשהיה צורך, רבינו היה זה שאמר את המילה האחרונה: "נוסעים". גיסו הגאון רבי בנימין קרליבך מספר שתמיד היה נשאל בארצות הגולה מדוע הנהלת הישיבה מטריחה את רבינו לעשות בכל פעם מחדש את המסעות האלו במצבו הבריאותי הרופף כל כך, והם השיבו את האמת: "אנחנו לא לוקחים אותו, הוא לוקח אותנו".

"יש אלפי תלמידים בארץ ישראל שמחכים לי, אני חייב ללכת"

הוא הרגיש שהוא נוסע עבור התורה, והדבר נסך בו כוחות לא לו. פעמים רבות הגיע עייף וחלוש, כאשר טיסתו במטוס היתה טיסת לילה ולא ראה שינה בעיניו, אך למרות זאת, מיד כשהגיע לארה"ב, לאחר תפילת שחרית, היה מקפל את התפילין ומיד מבקש להתחיל את מסכת פגישותיו אצל נדיבי עם. היה מתרוצץ ללא ליאות, עד שפעמים רבות מלווי

הבריאים התעייפו, והוא כביכול, עדיין היה במלוא המרץ. סיפר בנו הרה"ג רבי יצחק: "באחת הפעמים שנסעתי איתו לחוץ לארץ, לילה אחד, לאחר יום קשה ומפרך, כאשר כבר עמד לישון, ולצורך כך טיפס במדרגות קשות במיוחד שעלייתן ארכה לו כמעט חצי שעה, לפתע מצלצל הטלפון. על הקו אחד מידידי הישיבה שאומר שברצונו לפגוש את רבינו עכשיו. כמובן, נראה היה לי שזה לא שייך, השעה כה מאוחרת, ואחרי יום כה מפרך ומדרגות כה קשות. אך אבא לא הסכים: 'יש לי אחריות, לא באתי לכאן בשבילי, באתי כדי לפעול, כדי להרבות כבוד שמים, תן לי את הפראק, אני רוצה ללכת!' כשניסיתי למנוע זאת, הוא לא הסכים: 'אני הולך, יש אלפי תלמידים בארץ ישראל שמחכים לי, אני חייב ללכת'."

'אני רוצה לתרום לשיבה מאה אלף דולר'

המשגיח הגה"צ רבי דן סגל סיפר עובדה מופלאה, המוכיחה איזו סיעתא דשמיא היתה לרבינו: "היינו בחתונה באנגליה, מישוה שנראה עשיר פנה לרבינו: 'אני רוצה לתרום לשיבה מאה אלף דולר'. כך בהיסח הדעת כביכול, בלי שום השתדלות, זכה רבינו לתרומה של מאה אלף דולר. לאחר מכן אמר לי אותו עשיר: 'דע לך, שהיה בדעתי לתרום עשרת אלפים דולר בלבד, וכך תכננתי באמת לומר לו, לא היה לי ספק שפיאק לתרום סכום של מאה אלף דולר. אך בסוף יצא לי מהפה מאה אלף דולר! ולמה אני לא אומר לו שטעית, כי אחרי שהבטחתי לו איני יכול לחזור בו, אני לא רוצה לצער אותו.'"

סיפור דומה מספר גיס רבינו, הגאון רבי בנימין קרליבך: פעם במוצאי שבת, רבינו היה מותש מסדריו הממושכים בשבת. לפתע קיבל טלפון בהול מיהודי שביקש שנבוא עכשיו להיפגש איתו. אותו יהודי התגורר בעיירה מרוחקת, ורבי בנימין הציע לרבינו שאולי כדאי לוותר על הנסיעה. אולם רבינו היה נחרץ, וכדרכו ענה בהחלטיות: "צריך ללכת, הרי באנו עבור הישיבה, ומשמים מכוונים את דרכינו. בחצות הליל הגיעו לביתו של אותו יהודי, רבינו שוחח איתו בלבביות רבה על צרכי הישיבה, וכששאל הנדיב לסכום אותו מבקש רבינו, נקב רבינו בסכום של מאה אלף דולר. כששמע זאת הנדיב הפטיר מיד ואמר: "אין כל בעיה".

אומר רבי בנימין: "אני, שהייתי בדרך כלל המתורגמן בפגישות רבות כשהיה קשה להבין מעט את ראש הישיבה בשל חוליו, הבנתי שיש כאן טעות, ובוודאי אותו נדיב חשב שראש הישיבה מבקש עשרת אלפים דולה, ולכן הסכים". הסב רבי בנימין את תשומת לבו של הגביר לכה, והוא אכן אמר שלא התכוין לסכום שכזה, אבל בכל זאת, לאחר שאמר - ישתדל לתת. ואמנם, לאחר תקופה הוא הפך לאחד מחסידיו של ראש הישיבה, הגיע לארץ ונתן סכום דומה לסכום שהתחייב באותה פגישה.

'הביזנעס שלי הוא יותר ויותר תורה'

פעם פגש בו נדיב גדול מאד. כשרבינו סיפר לו על הרחבת מקומות התורה, שאל מיד: 'על מה ולמה נחוץ כל כך להרחיב את המוסדות? הרי גם כך קשה לראש הישיבה לשאת בעול! ישאר כבודו עם הקיים, ותוכל להתמודד כלכלית עם הצרכים.' ראש הישיבה השיב לו תשובה אופיינית, עמוסה וגדושה חביבות התורה:

'ומדוע אתה צריך כל כך הרבה כסף? אלא, חפץ אתה להצליח יותר ויותר. אף אני הביזנעס שלי הוא יותר ויותר תורה.'

כיוצא בזה אירע באחד הנדיבים שחשקה נפשו באחד מבני הישיבה לבתו, אך תנאי התנה: 'רצוני רק בבחור שעתידי להיות אחד מגדולי דור העתיד. אם יהיה אברך מן השורה אכניס אותו לעסקי. השיבו רבינו: 'ולמה אינך אומר הפוך? מדוע אינך אומר שברצונך בחור שיהיה מגדולי העשירים, ואם יהיה עשיר מן השורה תשלחהו ללמוד? זאת, משום שאתה חושב שצריך כסף בחיים, לכן גם עשיר לא גדול חשוב בעיניך. ואילו בנו מושרש ממעמד הר סיני שכל 'בלאט גמרא' הוא נצח ואין לזלזל בו' כך שתל תורה בכל אחד.

רבינו היה כסוחר היוצא להביא ממרחק לחמה של הישיבה. פעם ניסה להדגים בפני נדיבי עם את היחס הראוי לתורה למול היחס לסחורה. זאת עשה בצורה מפתיעה. הוא פתח מזוודה מלאה 'תורות' של בני הישיבה, כשהוא מכריז: "עוד ממון - עוד תורה!" וחוזר חלילה.

בישיבת מיר עושים בכל סוף 'זמן', סיום על המסכת שלמדו באותו ה'זמן'. בסיום זה משתתפים ראשי הישיבה ורבניה. בשנתו האחרונה, כשהוציאוהו מחדר האוכל לאחר הסיום, היה רה"י נרגש ביותר. פעם הזדמן אחד הנדיבים לשיבה בשעה זו, וכשראה את ראש הישיבה ברכו לשלום. רבינו קרן מאושה, ובפשטות אופיינית אמר לו: 'עתה מבין אתה למה אני מתגלגל באמריקה? המטרה שלי היא להגיע לעוד ועוד רגעים כאלה של תורה: דבר זה שיקף את גישתו לתפקיד ראשות הישיבה.

רבינו מעולם לא שאל: 'האם יש כסף כדי להגדיל את המבנים ולהוסיף מבצעים?' אלא רק: 'האם ילמדו טוב יותר, אם נוסיף מבצעים?' רק אחר כך חיפש מימון. פעם כשתמחו בפניו על כך תמה: 'האם אין לכם הערכה לתורה? הרי יש בנק נפרד, שממנו מקור כל הכספים להאדרת התורה!' כך חיזק את התורה ללא קץ וגבול.

הגאון רבי יצחק אזרחי שליט"א התבטא: 'רבי נתן צבי היה אחד ממקדשי שם שמים הגדולים שידע דורנו. אינני יודע אם נכון לומר זאת, אבל יתכן הדבר, שמצבו הגופני הקשה והצורך שנדרש מן שמיא לכתת רגליו בכל פינה בעולם פעמים רבות, נועד בעיקר כדי לקדש שם שמים ברבים בצורה כה מיוחדת. כי בכל מקום שהגיע אליו, היה מחזק את הרבים מאוד. עדויות רבות שמעתי באופן אישי על רבים וטובים שהתחזקו מכך, באופן שאין לו אח ורע.'

יהודי התפוצות מעידים על כך. אחד מהם מציין: 'כשהראש ישיבה היה מתארח בבית נדיב הרגשנו חיזוק בכל הקהילה. המתנו בציפייה דרוכה שישא מדברותיו בקהלינו. המתנו בלב הומה לברכתו. כל מקום שדרכה בו כף רגליו נהיה חיזוק. חודש וחצי לפני פטירתו, כשהיה אצלינו בסמפורד היל השתרך תור ארוך בבקשה להתברך אצלו, וכדרכו ענה בסבלנות ובמאור פנים שלו. אין לשער קידוש השם הגדול שנהיה מזה.'

רבינו עצמו התבטא התבטאות מרעידה לבבות בנוגע לנושא זה: 'גם אם קשים היסורים, גם בתוקף ההתקפים, עדיין אני משתוקק להמשיך לחיות, כי על ידם אני זוכה לקדש שם שמים.'

מה גדול היה כוחו להגדיל תורה לחזקה ולהחזיקה <

מאהבת תורה, מדישה לתורה בלי גבול - אי אפשר לעצור.

"גבולות" התורה, כביכול, נפלו בגינו!

אמרו חז"ל: (פרקי היכלות רבתי פרק ט' אות ה'): 'אני יודע מה אתם מבקשים ולבי הכיר מה אתם מתאווים. תורה מרובה אתם מבקשים והמון לימודים ורב שמועות. לשאול הלכה אתם מצפים ולהמון רזי אתם מחמדן. להברות תורה, להעלות תושיה גבעות גבעות. להפליא תלמוד בחוצות ופלפול ברחובות, להרבות תורה כחול הים והלכות כעפרות תבל'.

להרבות תורה כחול הים, זו היתה שאיפת ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי, וזו ממשיכה להיות שאיפת ראשי הישיבה ובניה כאז, כן עתה.

ומדוע יש להם דעה בדברים כאלו ובכלל, מה עלה במחשבה בתחילה ומה השתנה? אלא, כדי שקדושה תשפיע צריך שהיא תהיה מצומצמת ומרוכזת. לכן ביקש הקב"ה לתת את ירושלים במידה. מאידך, המלאכים באו בטענה ואינם באים מטעם עצמם, הם באים מכח ההתעוררות שישנה למטה בעוה"ז. כשיש בעולמנו דרישה לרוחניות בלי גבולות, אומר הקב"ה "פרוץ תשב", דרישה כזו לא עוצרים. זהו שנאמר שם בהמשך הפסוק: "ואני אהיה לה נאום ד' חומת אש סביב". אין לירושלים גבול אחר, אלא חומת אש, היינו כבוד ד'; הוא הגבול לה.

סיים רבי חיים: 'מצד השכל הישר הנכם צודקים. אולי מוטל עלי 'לעצור' את פעלו הגדול של ר' נתן צבי. אבל כשאני רואה שמעשיו נובעים

- ייטיבו להגדיר דברי רבו הגאון רבי חיים קמיל זצוק"ל. כששאלוהו להיכן חותר ר' נתן צבי להגיע, ומדוע לא יורה לו לעצור את העשיה שמא ייכנס למערבולת של חובות, הסביר את הדבר על פי דברי הגמרא (ב"ב עה): 'אמר רבי חנינא בר פפא, ביקש הקב"ה לתת את ירושלים במידה, שנאמר "ואומר אנה אתה הולך ויאמר אלי למוד את

ירושלים", לראות כמה ארכה וכמה רחבה. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע, הרבה כרכים בראת בעולם של אומות העולם, ולא נתת מידת ארכן ורחבן. ירושלים ששמך בתוכה ומקדשך בתוכה וצדיקים בתוכה, אתה נותן בה מידה? מיד "ויאמר אליו רוץ דבר אל הנער הלז לאמור פרוץ תשב ירושלים".

הקשה רבי חיים: מה זה עניינם של המלאכים,

דבר הישיבה (המשך מעמ' 1)

ט' שנים להסתלקותו לגנוי מורנו של מרן ראש ישיבת מיר הגאון הגדול רבי **נתן צבי פינקל** זצוק"ל

בְּכָל נִפְשָׁךְ

רבי נתן צבי מסר נפש למען התורה של כלל ישראל. מסר נפש שכל אחד יוכל לשבת וללמוד תשע שנים להסתלקותו, מכירים טובה **חותמים על הוראת קבע** ומחזיקים את אלפי עמלי התורה בישיבת מיר

אלפי

אברכים ובחורים מכל רחבי תבל

מיליוני שעות

של לימוד תורה בכל יום

אינספור זכויות!

עשרה חודשים

קבע

חותמים וזוכים

חייגו עכשיו: **02-54 10933**

<p>העמדת המיקוד:</p> <p>חשבון: 605-450</p> <p>טל: 403-20 מרכז-טפחות</p> <p>מספר זה"ב: IBAN IL 57-0204-0300-0000-0865-450</p> <p>SWIFT CODE MIZBILIT</p>	<p>התואר:</p> <p>לדי נציגי הישיבה ברחבי הארץ</p> <p>או בדואר</p> <p>ישיבת מיר ירושלים</p> <p>בית ישראל 3 ירושלים</p> <p>9105001 מיקוד 5022 ת.ד.</p>	<p>הוראת קבע</p> <p>קוד המסד: 50074</p> <p>וא לעדכן בסוקר</p> <p>את פרטי הבנק לגביה</p> <p>או במשרדי הגדלים פלום</p>	<p>ניתן להנביח חרומות מאתן או שיקים לידי נציגי ישיבת מיר ברחבי הארץ לבירור על הציג הקרוב למקום מגורך חיגו למוקד</p> <p>מבטיחה "ירידת פלום"</p> <p>אפשרויות נוספות:</p> <p>ישיבת מיר</p>
--	---	--	---

מעלת לומדי התורה, ועל השותפות החשובה שיש למחזיקי התורה בעמלם. כשיצאנו את החדר קרא לי הנגיד, והביע את פליאתו על כך שהפקידו את הישיבה הגדולה "ישיבת מיר" בידי של אדם כה חלוש וחולה, ותהא איך יוכל בכוחותיו הדלים להחזיק את הישיבה.

בסופו של דבר, עשרים שנה אח"כ, ביקר אותו נגיד בארץ, וביקש לבקר בישיבה ולהתקבל אצל רבינו. כשהגיע ראה את כל מה שהקים, ספק את ידיו בהתרגשות, ואמה: "איך יכולתי להתפלא, איך הפקידו את הישיבה בידי. הרי הוא הוא הגב, שיכול היה לרומם ולהעצים את המפעל הגדול של ישיבת מיר".

מקבלים אותנו בזרועות פתוחות

פעם באחד מהדינרים אמר אחד מהדוברים שרבינו הוא 'הפונביז'ער רבי של דורינו. רבינו בדרך כלל לא היה מתייחס למה שנאמר עליו אולם כאן לא יכול היה להבליג, ובדבריו אמר שהוא רוצה להעיר על דברים שנאמרו כאן.

הוא טען בלהט, הרי הרב מפונביז' פעל לאחר השואה, כאשר העשירים של אותם דור לא ידעו, על פי רוב, את ערך התורה. לכן גם היה אומר שכאשר הוא עומד לפני דלת, הוא מתפלל שלא יפתחו לו את הדלת, כי ידע שעל פי רוב יהיו לו בזיונות. אבל בדורינו אנו הולכים על פי רוב לבני תורה, בוגרי ישיבות, שגם אם עכשיו אינם יכולים לתת, יש להם ערך ללימוד התורה והם מקבלים אותנו בזרועות פתוחות.

רבינו מסר נפש בנסיעותיו למען הישיבה וזכה לסייעתא דשמיא מופלאה. הגבירים העריכו את מסירות נפשו שאי אפשר היה להתעלם ממנה, וביודעם שבא עבור ממלכת התורה הגדולה בעולם, פתחו את אוצרותיהם ונתנו לו. היו עשירים שנתנו לו כמה שביקש. אחד מהם סיפר שהציעו לו שישקיעו השקעה בסך מאה אלף דולה, סכום קטן יחסית למצבו. אך הוא ביקש שיבואו אליו רק בעוד יומיים לקבל תשובה. שאלו אותו, אתה הרי מרויח יפה, מה הבעיה, כזה סכום קטן? ענה העשיר, שמחר אמור רבינו להגיע אליו וכשהוא מגיע, הוא נותן לו כמה שהוא מבקש. לכן יתכן, שהוא יבקש את כל מה שיש לי, ואם כן איך אתחייב לך לתת מאה אלף דולה, אולי מחר כבר לא יהיה לי לתת...

יהא רְעוּא... דְתַפְתַּח לְבָאֵי בְּאוּרֵיתָא

היום י"א חשוון יום היארצייט הטי'
ראשי ישיבת מיר יעלו לציון
מרן ראש ישיבת מיר הגאון הגדול
רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל
ויעתירו עבור תומכי התורה
להצלחת הבנים
והצאצאים בתורה

חותמים על הוראת קבע
ושותפים בתורתם של
אלפי עמלי התורה בישיבת מיר

חיגו עכשיו:

02-5410933

העברה בנקאית:
חשבון: 605-450
טניף: 403 בנק: 20 מזרחי-טפחות
מספר זה"ב: IBAN IL
57-0204-0300-0000-0605-450
SWIFT CODE MIZBILIT

המחאה
לידי נציגי הישיבה ברחבי הארץ
או בדואר
לישיבת מיר ירושלים
בית ישראל 3 ירושלים
ד.ת. 5022 מיקוד 9105001

הוראת קבע
קוד המוסד: 50074
נא לעדכן במוקד
את פרטי הבנק לגביה
או במכשירי הנדרים פלוס

ניתן להעביר תרומות מזומן או שיקים
לידי נציגי ועד מיר
ברחבי הארץ לבירור על הנציג הקרוב
למקום מגוריך חייגו למוקד
במכשירי "נדרים פלוס"
קופות נוספות *
ישיבת מיר